

Inntøkumálini eru ikki framd

— ministerið skjýtur til at seta nevnd til hugsunar um ein nýggjan finansplan.

Uttan pening nú á døgum eingin framburður. Hetta ræður viðvíkjandi teim einstoku heiminum. Tað ræður eisini í landsins stýri — landsins húsarhaldi.

Tað verður av og á hildið fram sum mynstrið, ið er vert at taka eftir — hin góða gamla tíðin, tá ið heila tingsins »budget« ikki var stór og tyngri at bera enn allar útreiðslurnar, ið vit nú hava av logtingssetuni, logtingskontórinum, logtingshúsinum og millumtinganevndum — slakar 40.000 kr.

Men tá ið vit hugsa um fortíð, nútíð og framtíð undir einum, kanna sambandið millum hesi tíðarskeið, hugsa um í hvønn mun hvør tíðin er treytað av hvørji aðrari, tá er ilt at vera uppi í halelujarópinum fyri teirri tíðini, tá ið okkara ting sat evnaleyst og sum nektað fyri inntokum. Tí tað er ikki at taka seg aftur í, at tann tíðin við at lata sær ymsu vinnulivs- og aðrar økonomiskar uppgávur liggja hefur høvuðsskuldina fyri, at vit eru eftirbátir í at kalla øllum livsins forum, figgarligum sum andaligum.

At vera mentunarliga og andaliga sæð eftirbátur vegar ikki minni tungenn hin figgarligi veikleiki og ódugnaskapur, tí trot uppá kunnleika er júst høvuðssakin til henda veikleika.

Vit javnaðarmenn hava tí lagt allar árar um bordð fyri at veita tinginum nýggjar munagóðar inntøkur. Og fjør eydnaðist at fáa viðtikið at royna, at ganga nakrar av teim av okkum ávístu inntøkuleiðir.

Men tessverri eru hesar lógir ikki framdar. Ístaðin fyri er skotið uppá at samráðast um ein nýggjan finansplan.

Vit vilja alt fyri eitt siga, at tað finnst fáir Føroyingar sum uttan at mótmæla vilja biða við at fáa sær viðtikið inntøkuleiðir til aftaná 1940. Tað er vónleyst. Vit megu fáa hesar inntøkur uttan drál. Vit megu ikki bert fáa hesar inntøkur, men hópin aftrat, um Føroya lögting skal vera ført at loysa sær uppgávur, ið Føroya fólk rópa á tingið at loysa.

Aralangar tingingar kann ikki vera talan um.

Hví ikki autorisera Lopra til hvalvág?

Í seinastu grind í Vági var eitt ræðuligt óskil. Tað eru allir menn samdir um. Hetta óskil var óivað høvuðssakin til at bert ein partur av grindini doyði.

Her skulu ikki nevast nøvn — tað dugir einki. Men ein kann ikki lata vera at siga til rætta viðkomandi: Ansi betur

eftir til næstu ferð! Grind er ov víðismikil matur at verða burturspiltur.

Eitt av óskilinum megu vittó nevna. Tað er tann ósemja, sum hevur verið um Lopra sum hvalvág. Henda ósemja má vera liðug nú. Lopra má gerast til autoriseraða hvalvág. At hon er hóskandi sum hvalvág eru óivað flestir menn á einum máli um. Tá ið so er, er einki at træstast um — jarðahvalurin spælir jú onga »rollu« longur. Tað er skilaleyst, at grind skal fara aftur í hav, tí menn reka hvør móti øðrum av ósemju um, annaðhvørt grindin skal vera dripin í Lopra ella í Vági.

Asyl-Foreningen

afholder sine Symøder hver Onsdag Kl. 15,30 i K. F. U. K. Alle, der har Lyst til at deltage i Arbejdet, er velkomne.

Bestyrelsen.

En gammel Radio

bliver fornyet, naar De indsender nye PHILIPS Rør (Lamper) i Stedet for de udsldte.

Takið góðs við Tjaldriaum.

Um grindina í Vági.

Við tað, at eg av fleiri grinda-mönnum varð spurður um ymisk viðurskifti viðvíkjandi seinastu grind í Vági, skal eg her víð loysa mær at geva hesar upplýsingar:

Spurt varð, hví so nógv grind bleiv seld. Hartil er at siga, at fyrst skulu seljast 10 pct. jfr. grindareglugerðina, harnæst 1 pct. til fátækragrunnin og 1 pct. til skúlarnar, t. v. s. at 12 pct. skulu seljast umframt fyri skaðan, sum í vágsgindini var ógviliga stórur, ca. 900 kr. til bátar og reidskap. Umframt komu menn til at skaða, sum eisini skulu hava skaðabøtur.

Tað varð roknað við einum meðalprisi uppá 6—8 kr. skinnið; tí varð so nógv grind lögð av til sølu. Avlop av peningi verður óivað, og tað fer til »økonomisk Fond«.

Spurt varð eisini, hvør ið skuldi gera hvalvána klára, t. v. s. fáa tey skipini burtur, sum lógu mitt á vanni, »Norð-farið«, »Marshall«, »Reyðibátur«, og so nakrir motorbátar.

Grindaformennirnir skulu ansa eftir, at grindavágin er klár til brúks. Sjalvandi mega teir vera hjá grindini; men so skulu teir geva orðar til havnabetjentin. Hann má so fáa fólk til at flyta skipini á havnarinnar kostnað. Treytin fyri, at ein vág kann roknast sum góðkend hvalvág, er tann, at hon til eina og hvørja tíð, tá grind verður rikin inn, verður ruddað, t. v. s. at skip og annað verður flutt til síðis.

Nevnst kann t. d. at nú í heyst, tá grind var í Havn,

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

skipaðu fyrstoðumenn havnarinnar fyri flytan av forum og rindan av kostnaðinum.

Jacob Nielsen.

Á Føroya lögtingi 1937.

Løgtingsins nýtslurættur til undirgrund Føroya og loyvi til nýtslu av minerali.

Mitens:

Rættarviðurskiftini viðvíkjandi undirgrundini í Føroyum eru ivingasom. Statsmyndugheitirnar hava allíð síðan 1875 hildið uppá, at staturin hevði ein vissan ognarrætt — territorialrætt — til undirgrundina; tí mátti tað franska felagið í 1895 ikki bert fáa loyvi frá eigarum, men eisini frá statinum. Hvussu djúpt niður tann privati ognarrætturin rökkur er ikki lætt at avgera.

Tað er skeivt, at staturin hevur ognarrætt til undirgrundina í Føroyum. Føroya Kol biður um einarrætt til miniraliir í Føroyum. Hetta felagið hevur gjørt fyrireikingararbeiði hesum viðvíkjandi. Tað má tí vera rætt at lata felagið fáa rættin. Felagsins aktiukapitalur er 350 tús. krónur, herav eru 150 tús. kr. føroyskur kapitalur.

Løgtingið kann t. d. keypa aktiur ella vissa sær eina avgift.

A. Samuelsen:

Frá javnaðarmönnum liggur sak viðvíkjandi at útgeva lögtinginum nýtslurættin til undirgrundina.

Staturin eigir nú undirgrundina ífylgju lóg, sum gjord er, meðan Patursson og eg sótu sum ríkisdagsmenn. Annars geldur hon bert til 1. juni 1940.

Dam:

Okkara flokkur er samdur um, at man eigir at ansa eftir, at sær fyrstøkur, ið verða tiknar upp her fáa tey best møgulu kor at arbeiða undir — so tey ikki verða útkonkurerað. Vit vilja tí vera við til at víðgera við vælvild umsóknina frá Føroya Kol.

Hitt málið, sum javnaðarflokkurin hevur reist viðvíkjandi ræðnum — mineralium — mega vit leggja tað soleiðis til rættis, at Føroya land fær mest møguliga inntøku av hesum og rættin yvir nýtsluni. Eisini eigur málið um at fáa kona undir-søking í undirgrundarmøguleikunum, sum javnaðarmenn hava haft frammi, at vera tikið uppaftrat.

Vit høvdu tveir menn á Dana-

tingi, tá lógin varð viðtikið har. Patursson sat sum landstingsmaður og hann tagdi — og samtykti. Vit vóna, at hann nú vil rætta tað, sum hann tá gjordi skeivt og tekur undir við okkum javnaðarmönnum.

Patursson:

Tað verður gjøgnum radio útvarpað um allan heiminn, hvussu armóðsligir vit Føroyingar eru. Vit hava latið landið upp í hendur á útlendingum. Henda lógin má verða avtikið.

Danbjørg:

At lógin verður avtikið ynskja vit javnaðarmenn ikki, ifall ognarrætturin skal verður privatur. Tað almenna má eiga undirgrundina. Vit vilja tingast við statin um at veita lögtinginum fullan nýtslurætt til undirgrundina.

Ellefsen

talaði fyri at fáa ein serfrøðing at undirsøkja møguleikarnar fyri at vinna úr ræðnum í landi okkara.

P. M. Dam

greiddi Ellefsen frá, at hann javnaðarmanna vegna hevði haft málið frammi um konar menn til kannan av okkara ræðnum. Men tá vildu tingmenn ikki.

Kanska teir eru víðskygdari nú.

Patursson:

Lat bara Danir gera nógvir rangvørgar lógir, so kanska Føroyingar vakna.

A. Samuelsen:

Patursson sat sum landstingsmaður og hevur tessvegna andsvar fyri, at lógin er komin í gildi fyri Føroyar. Nú sigur hann, at tað er gott, at Føroyingar fáa nógvir ringar og skaðiligar lógir, tí so vakna teir. Hetta kann ein politikari ikki hugsa og hvaðna minni siga.

Patursson:

Vit mega hugsa um teir menn, sum sita á undirgrundini. Eg havi onga skyld í lógini viðvíkjandi undirgrundini, tí eg hevði jólaferiu, tá ið lógin varð viðtikið.

A. Samuelsen:

Tað eru nógvir, sum royna at osa fólk upp um hesa sak. Patursson sigur, at hann hevði jólaferiu í januar mánað, tá sakin var til víðgerðar í lands-tinginum. Men í august mánað sama árið var sakin í lögtinginum. Hevði Patursson eisini jólaferiu tá?

Patursson:

Um eg var til steðar í lands-tinginum, tá lógin varð viðtikið, so hevði eg latið hana komið í gildi, fyri at Føroyingar kunna vakna.

Specialist í lungasjúku.

Danbjørg:

Eg havi lagt hetta málið inn á ting. Tað er nú soleiðis tverri, at ein hervilig sótt á hvørjum ári herjar land okkara — serliga syðra helming landsins.

Fyri tveimum árum síðan doyðu 7 fólk í Vági av hesi sótt og nú eru 10 fólk deyð av somu sjúku í Suðuroy síðan miðjan september í ár.

Tað sær út, sum at læknar okkara standa ráðvillir, og fólk doyggja hjálpaless. Eg vil biðja lögtingið taka sær av hesum málið og royna at fáa ein serfrøðing — specialist — til Føroyar komandi summari fyri at royna um orsøkin til sjúkuna kann finnast, og um nokur ráð eru móti hesu sótt, sum á hvørjum ári krevur mannalív.

Djurhuus:

Tað er sum Danbjørg hevur upplýst, kyknað ein sjúka upp, sum krevur mong mannalív. Læknarnir standa ráðleysir. Eg vil mæla til, at fáa kanna eftir, hvat hetta er fyri ein sjúka.

Holm Jacobsen

gav sakini viðmæli.

Davidsen:

Hetta er ein óhugnalig sjúka. Summir læknar meina, at sjúkan kemur av havhestum — er ein pappageykasjúka (pappageyusjúka.) Um tað ikki hevði nervað fátæka fólkið hevði tað kannska verið best at forbjóða at eta havhest í eitt ár fyri at sæð um sjúkuna tá helt seg burtur.

A. Samuelsen

gav sakini viðmæli og tók undir við Davidsen um eitt royndarár við ongum havhestaungum.

Tráðleys telefon til Suðuroyar og telegrafsambandstíðin við Suðuroy.

J. Poulsen

greiddi frá málinum og helt at tráðleys telefon fór at verða eitt stórt framstig.

Djurhuus:

At fáa kaðal millum Suðuroy og aðrar oyggjar tykist nú í eygablíkinum at vera ógjørligt vegna tess, at kaðalin kostar meira, enn vit kunna veita til vegar. Vit mega tí gera útveg fyri tráðleysari telefon. Hann harmaðist yvir, at millum-tinganevndin ikki var komin longur á leið við at framskaffa upplýsingar um tráðleysa telefon.

Danbjørg:

Tað framgongur av brævi viðvíkjandi telegrafsambandinum við Suðuroy at tíðin nú skal verða longd soleiðis at fjarrit skal kunna sendast um summarið frá 8 til 20 og um veturin frá 9 til 20. Hetta er eitt stórt framstig, sum vit Suðuroyingar